ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

21. prosince 2011 *

Ve věci C-242/10,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia (Itálie) ze dne 21. ledna 2010, došlým Soudnímu dvoru dne 17. května 2010, v řízení

Enel Produzione SpA

proti

Autorità per l'energia elettrica e il gas,

za přítomnosti:

Terna rete elettrica nazionale SpA,

* Jednací jazyk: italština.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení J. N. Cunha Rodrigues, předseda senátu, U. Lõhmus, A. Rosas, A. Ó Caoimh a A. Arabadžev (zpravodaj), soudci,

generální advokát: P. Cruz Villalón,
vedoucí soudní kanceláře: A. Impellizzeri, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. května 2011,

s ohledem na vyjádření předložená:

– za Enel Produzione SpA G. Grecem a M. Muscardinim, avvocati,

– za Terna rete elettrica nazionale SpA A. Clariziou, P. Ziottim, P. Clariziou a G. Guidou, avvocati,

– za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s P. Gentilim, avvocato dello Stato,

– za rakouskou vládu E. Riedlem, jako zmocněncem,

– za Evropskou komisi, C. Zadrou a O. Beynet, jako zmocněnci,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 21. července 2011,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článků 23 ES, 43 ES, 49 ES a 56 ES, jakož i čl. 11 odst. 2 a 6 a článku 24 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES (Úř. věst. L 176, s. 37; Zvl. vyd. 12/02, s. 211).

2 Tato žádost byla podána v rámci sporu mezi společností Enel Produzione SpA (dále jen „Enel“) a Autorità per l'energia elettrica e il gas (dále jen „AEEG“) ohledně vnitrostátní právní úpravy ukládající výrobcům elektrické energie disponujícím zařízeními zásadními pro fungování elektrizační soustavy respektovat při podávání nabídek na dodání elektřiny pravidla stanovená provozovatelem soustavy pro přenos a distribuci elektrické energie (dále jen „provozovatel soustavy“).

Právní rámec

Unijní právo

3 Směrnice 2003/54 je součástí. „druhého energetického balíčku" přijatého unijním zákonodárcem za účelem postupné liberalizace vnitřního trhu s elektřinou a plynem. Podle svého článku 1 směrnice 2003/54 „stanoví společná pravidla pro výrobu, přenos a distribuci elektřiny. Stanoví pravidla týkající se organizace a fungování elektroenergetiky, přístupu na trh, kritérií a postupů pro výběrová řízení a udělování povolení, jakož i pravidla pro provozování sítí".

4 V rámci kapitoly II, nadepsané „Obecná pravidla organizace odvětví", článek 3 směrnice 2003/54, nadepsaný „Povinnosti veřejné služby a ochrana spotřebitele", v odstavci 2 stanoví:

„S plným ohledem na související ustanovení Smlouvy, zejména na její článek 86, mohou členské státy uložit z důvodů obecného hospodářského zájmu podnikům působícím v elektroenergetice povinnosti veřejné služby, které se mohou týkat bezpečnosti, včetně zabezpečení dodávek, pravidelnosti, kvality a cen dodávek, jakož i ochrany životního prostředí, včetně energetické účinnosti a ochrany klimatu. Tyto povinnosti musí být jasně vymezeny, být průhledné, nediskriminační, kontrolovatelné a zaručovat rovnost přístupu pro elektroenergetické podniky Evropské unie k zákazníkům v jednotlivých členských státech. [...]"

5 Článek 9 uvedené směrnice, týkající se úkolů provozovatelů přenosové soustavy, stanoví, že:

„Každý provozovatel přenosové soustavy:

a) zajišťuje dlouhodobou schopnost soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po přenosu elektřiny;

b) přispívá k bezpečnosti dodávek prostřednictvím přiměřené přenosové kapacity a spolehlivosti soustavy;

[…]“

6 Článek 11 téže směrnice, nadepsaný „Dispečink a vyrovnávání“, v odstavcích 2 a 6 stanoví:

„2. Dispečink výrobních zařízení a rozhodování o využití propojovacích vedení se provádí na základě kritérií, která může schválit členský stát a která musí být objektivní, zveřejněná a uplatňovaná nediskriminačním způsobem, aby bylo zajištěno řádné fungování vnitřního trhu s elektřinou. Přihlíží se k ekonomické prioritě elektřiny z dostupných výrobních zařízení nebo přenosů z propojovacích vedení, jakož i k technickým omezením soustavy.

[...]

6. Pokud plní tuto funkci, získávají provozovatelé přenosové soustavy energii, kterou používají ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, průhlednými, nediskriminačními a tržními postupy.“

7 V rámci kapitoly V, nadepsané „Provozování distribuční soustavy“, článek 14 směrnice 2003/54, týkající se úkolů provozovatelů distribuční soustavy, stanoví:

„1. Provozovatel distribuční soustavy udržuje bezpečnou, spolehlivou a účinnou distribuční soustavu elektřiny ve své oblasti s náležitým ohledem na životní prostředí.

2. V žádném případě nesmí diskriminovat uživatele soustavy nebo kategorie uživatelů soustavy, zejména pokud jde o zvýhodňování podniků ve skupině.

[…]

6. Odpovídají-li provozovatelé distribuční soustavy za vyrovnávání elektrizační distribuční soustavy, musí být pravidla, která přijímají za tímto účelem, objektivní, průhledná a nediskriminační, včetně pravidel pro účtování poplatků uživatelům, kteří využívají jejich soustavu, za energetickou nerovnováhu. Podmínky poskytování těchto služeb provozovateli distribuční soustavy, včetně pravidel a sazeb, se stanoví v souladu s čl. 23 odst. 2 nediskriminačním a náklady odrážejícím způsobem, a zveřejňují se.

[…]“

8 V rámci kapitoly VII, nadepsané „Organizace přístupu do soustavy“, článek 23 této směrnice, který se týká regulačních orgánů, stanoví v odstavci 1:

„Členské státy určí jeden nebo více příslušných subjektů plnících funkci regulačních orgánů. Tyto orgány musí být zcela nezávislé na zájmech elektroenergetiky. Na základě tohoto článku jsou pověřeny alespoň zajišťováním nediskriminace, účinné hospodářské soutěže a účinného fungování trhu, přičemž sledují zejména:

[…]

b) všechny mechanismy pro řešení přetížené kapacity v rámci vnitrostátní elektrizační soustavy;

[…]

g) do jaké míry provozovatelé přenosové a distribuční soustavy plní své úkoly v souladu s články 9 a 14;

[…]“

9 Článek 24 směrnice 2003/54, nadepsaný „Ochranná opatření“, stanoví, že v případě náhlé krize na trhu s energií nebo ohrožení fyzické bezpečnosti osob, přístrojů, zařízení nebo celistvosti soustavy může členský stát dočasně přijmout nezbytná ochranná opatření, která musí neprodleně oznámit Evropské komisi.

Vnitrostátní právo

10 Legislativní nařízení č. 79 ze dne 16. března 1999 (GURI č. 75, ze dne 31. března 1999, dále jen „nařízení Bersani“) provedlo směrnici Evropského parlamentu a Rady 96/92/ES ze dne 19. prosince 1996 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou (Úř. věst. 1997, L 27, s. 20; Zvl. vyd. 12/02, s. 3).

11 Článek 2 odst. 10 tohoto nařízení definuje dispečink jako „činnost vydávání příkazů týkajících se koordinovaného využití a fungování výrobních zařízení, přenosové soustavy a pomocných služeb“. Jak vyplývá ze spisu předloženého Soudnímu dvoru, dispečink je činnost, při níž správce soustavy volá výrobním zařízením disponujícím vhodnou kapacitní rezervou, která se nacházejí v jeho oblasti, v závislosti na požadavcích poptávky, s cílem zajistit v každém okamžiku rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou elektřiny v soustavě, a zaručit tak kontinuitu dodávek elektřiny.

12 V souladu s čl. 3 odst. 3 a článkem 5 nařízení Bersani přijal AEEG s cílem čelit místní tržní síle některých výrobních zařízení nezbytných k uspokojení poptávky po elektřině za dostatečně bezpečných podmínek dne 30. listopadu 2003 rozhodnutí č. 168/03 (pravidelná příloha GURI č. 24, ze dne 30. ledna 2004). Toto rozhodnutí definuje podmínky fungování služby dispečinku elektřiny a zásobování odpovídajícími energetickými zdroji.

13 Jak stanoví nařízení ministra pro výrobní činnosti ze dne 19. prosince 2003 (pravidelná příloha GURI č. 301, ze dne 30. prosince 2003), italský trh s elektřinou se člení na tři samostatné trhy, a to zaprvé mezidenní trh (dále jen „MT“), kde se jedná o nabídkách na koupi a prodej elektřiny pro každé relevantní období následujícího dne, zadruhé intradenní trh (dále jen „IT“), kde se jedná o nabídkách na koupi a prodej

elektřiny k vyrovnání vstupů a výstupů vymezených na MT, a zatřetí trh dispečinkových služeb (dále jen „TDS“), dále rozdělený na trh dispečinkových služeb *ex ante* a vyrovnávací trh.

14 Rozhodnutí č. 111/06, přijaté dne 9. června 2006 ze strany AEEG (pravidelná příloha GURI č. 153, ze dne 4. července 2006, dále jen „rozhodnutí č. 111/06“), pozměnilo rozhodnutí č. 168/03 uvedené v bodě 12 tohoto rozsudku v tom, že hlavnímu provozovateli soustavy, společnosti Terna rete elettrica nazionale SpA (dále jen „Terna“), poskytlo nástroj umožňující označit zdroje zásadní pro fungování služby dispečinku. Jedná se o režim zařízení zásadních pro fungování a bezpečnost elektrizační soustavy (dále jen „režim zásadních zařízení“). Ustanovení týkající se režimu zásadních zařízení byla obsažena v oddíle 3 hlavě 2 přílohy A rozhodnutí č. 111/06 a zejména v článcích 63, 64 a 65 této přílohy.

15 Legislativní nařízení č. 185 ze dne 29. listopadu 2008, které bylo prostřednictvím zákona č. 2 ze dne 28. ledna 2008 (pravidelná příloha GURI č. 22, ze dne 28. ledna 2009, dále jen „zákon č. 2/09“) změněno s určitými změnami na zákon, o naléhavých opatřeních na pomoc domácnostem, podnikům a zaměstnanosti zaměřené na změnu vnitrostátního strategického rámce prostřednictvím protikrizových opatření (pravidelná příloha GURI č. 280, ze dne 29. listopadu 2008, dále jen „legislativní nařízení č. 185“), převzalo hlavní zásady režimu zásadních zařízení. Jeho čl. 3 odst. 10 stanoví zásady, kterými se musí řídit právní úprava trhu s elektřinou „s přihlédnutím k mimořádné mezinárodní hospodářské krizi a k jejím účinkům na ceny surovin, aby byly zaručeny nižší náklady pro domácnosti a podniky a snížena cena elektřiny“.

16 Pokud jde konkrétně o TDS, čl. 3 odst. 10 písm. d) legislativního nařízení č. 185 stanoví, že „[j]eho provozování se svěřuje držiteli licence k provozování přenosové soustavy a k plnění funkce dispečinku s cílem umožnit výběr požadavků na zdroje nezbytné

k zaručení bezpečnosti elektrizační soustavy na základě jednotlivých plnění, která každý zdroj dodává do soustavy, prostřednictvím průhledného a účinného hodnocení z ekonomického hlediska. Dispečinkové služby se zajišťují nákupem nezbytných zdrojů pověřenými provozovateli. Na [TDS] se cena elektřiny stanovuje na základě jednotlivých cen, které musí být závazně nabídnuty každým oprávněným uživatelem a přijaty držiteli licence k dispečinkovým službám s tím, že přednost je přiznávána nabídkám s nejnižšími cenami, a to až do úplného uspokojení potřeb [...]“

17 Článek 3 odst. 11 legislativního nařízení č. 185 v podstatě stanoví, že aby byly zaručeny nižší náklady pro domácnosti a podniky a snížena cena elektrické energie:

„[AEEG] uvede svá rozhodnutí včetně těch, která se týkají dispečinku elektrické energie, do souladu s následujícími zásadami a pokyny:

a) subjekty, které mají pouze zařízení nebo soubory zařízení zásadní pro potřeby dispečinkových služeb tak, jak jsou určeny na základě kritérií stanovených [AEEG] v souladu se zásadami podle tohoto bodu, jsou povinny předkládat nabídky na trzích za podmínek stanovených [AEEG], který zavádí přesné mechanismy, jejichž úkolem je zabezpečit minimalizaci nákladů systému a rovné odměňování výrobců: pro pokrytí potřeb dispečinkových služeb jsou zejména zásadní, výlučně v obdobích, kdy jsou splněny dále popsané podmínky, ta zařízení, která jsou z technického a strukturálního hlediska nezbytná pro řešení přetížení soustavy nebo zajištění odpovídající úrovně bezpečnosti elektrizační soustavy po delší dobu;

b) jsou přijímána opatření ke zlepšení účinnosti [TDS], podněcování ke snižování nákladů na poskytování uvedených služeb, dlouhodobému smluvnímu zajištění zdrojů a stabilizaci protihodnoty placené konečnými zákazníky."

18 Na základě legislativního nařízení č. 185 a zákona č. 2/09 přijal AEEG dne 29. dubna 2009 rozhodnutí č. ARG/elt 52/09 (pravidelná příloha GURI č.133, ze dne 11. června 2009, dále jen „rozhodnutí č. 52/09"), jehož článek 1 mění články 63, 64 a 65 přílohy A rozhodnutí č. 111/06. Rozhodnutím č. 52/09 zavedl AEEG novou úpravu oblasti dispečinku vztahující se na zařízení zásadní pro fungování a bezpečnost elektrizační soustavy.

19 Ve smyslu čl. 63 odst. 9 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, musí správce soustavy každý rok vypracovat a zveřejnit seznam zařízení a souborů zařízení považovaných za nezbytné pro fungování a bezpečnost elektrizační soustavy. Na tato zařízení se vztahuje povinnost nabídky a režim úhrad popsané v bodech 63 až 65 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09.

20 Režim stanovený článkem 64 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09 (dále jen „běžný režim"), stanoví, že vlastník zásadního zařízení je povinen předkládat, u množství a v období, pro která je jeho zařízení považováno za zásadní, nabídky podléhající následujícím omezením:

– na MT a IT musí být předkládány nabídky na prodej za cenu rovnající se nule a nabídky na koupi bez uvedení ceny,

– na TDS se nabídky musí rovnat ceně elektřiny prodávané na MT.

21 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že pokud jde o množství a hodiny, které nejsou považovány za zásadní, má výrobce možnost nabídnout libovolně stanovenou cenu.

22 Rozhodnutí č. 52/09 krom toho doplnilo do přílohy A rozhodnutí č. 111/06 článek 65a, který vlastníkovi zásadního zařízení umožňuje zvolit si pro svá zařízení na základě smlouvy odlišný způsob nabídky, než je stanoven v článcích 63 až 65 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, takže žádné z výrobních zařízení, kterými disponuje, nebude zapsáno na seznam zásadních zařízení pro kalendářní rok, na který se vztahuje smlouva.

Spor v původním řízení a předběžná otázka

23 Enel, jako společnost vyrábějící elektrickou energii, která je vlastníkem zařízení označených za zásadní, podala k předkládajícímu soudu žalobu směřující ke zrušení rozhodnutí č. 52/09, v níž zejména tvrdí, že toto rozhodnutí je v rozporu se směrnicí 2003/54, a konkrétně s jejím čl. 11 odst. 2 a 6.

24 Enel tvrdí, že v systému zavedeném napadenou právní úpravou se na poskytování množství energie nezbytného k provozování dispečinkových služeb provozovatelem soustavy nevztahují pravidla nabídky a poptávky a dochází k němu na základě příkazů uložených podnikům, jež jsou vlastníky zásadních zařízení nebo souborů zařízení, poskytnout k dispozici určitá množství energie na všech trzích, které tvoří energetickou burzu, a sice MT, IT a TDS, za cenu určenou nikoli výrobcem v rámci jeho

obchodní strategie, ale stanovenou AEEG podle průměrné ceny na burze určené na MT a IT, na základě sazeb nesouvisejících s hodnotami konkrétního referenčního burzovního trhu, kterým je TDS.

25 To je podle společnosti Enel v rozporu s cíli a ustanoveními směrnice 2003/54, která za účelem sjednocení právních předpisů jednotlivých členských států stanoví, že k výrobě a nabídce elektrické energie dochází za podmínek volné hospodářské soutěže, nikoli na základě direktivního modelu. Úprava stanovená rozhodnutím č. 52/09 je podle uvedené společnosti v rozporu s odstavci 2 a 6 článku 11 této směrnice, které stanoví, že dispečinkové služby přihlíží k ekonomické prioritě elektřiny z výrobních zařízení a že provozovatelé soustavy musí energii, kterou používají ke krytí energetických ztrát a k vytváření rezervní kapacity ve své soustavě, získávat průhlednými, nediskriminačními a tržními postupy.

26 Předkládající soud si klade otázku, zda je dotčená vnitrostátní právní úprava slučitelná s pravidly Smlouvy týkajícími se svobody usazování, volného pohybu služeb, jakož i volného pohybu zboží a kapitálu. Uložení povinnosti uzavřít smlouvu totiž podle jeho názoru představuje podstatný zásah do smluvní svobody, již v zásadě mají hospodářské subjekty, a může pro ně znamenat dodatečné náklady a změnu obchodní strategie. Svobodu usazování narušuje rovněž předběžné stanovení prodejní ceny energie.

27 Předkládající soud pochybuje o tom, že opatření stanovená dotčenou vnitrostátní právní úpravou lze odůvodnit na základě výjimek, které umožňuje čl. 86 odst. 2 ES a čl. 3 odst. 2 směrnice 2003/54, protože není jisté, že mohou představovat povinnosti veřejné služby.

28 Tento soud pochybuje rovněž o přiměřenosti uvedených opatření. Ta totiž nemají zavést na TDS podmínky hospodářské soutěže s cílem snížit moc hospodářských subjektů, které mají dominantní postavení, ale za účelem snížení této moci omezují význam TDS ve prospěch administrativního systému zásobování energií ze strany provozovatele soustavy. Není ani prokázáno, že tržní síla uvedených subjektů nemůže být snížena opatřeními slučitelnými s liberalizací trhu.

29 Předkládající soud konečně uvádí, že dotčená opatření mohou představovat trvalou výjimku z režimu vnitřního trhu s energií. Taková opatření nadto nemohou představovat „ochranná opatření" ve smyslu článku 24 směrnice 2003/54.

30 Za těchto podmínek se Tribunale amministrativo regionale per la Lombardia rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

„Brání články 23 [ES], 43 [ES], 49 [ES] a 56 [ES], jakož i čl. 11 odst. 2 a 6 a článek 24 směrnice 2003/54/ES vnitrostátnímu předpisu, který – přestože nebyl oznámen [Komisi] – trvale ukládá určitým výrobcům elektrické energie, jejichž úloha je za daných okolností zásadní pro uspokojení potřeb poptávky po dispečinkových službách, předkládat nabídky na energetických burzovních trzích podle programů heteronomně stanovených provozovatelem sítě, a podle kterého si odměňování u těchto nabídek svobodně nestanoví výrobce, ale je vázáno na parametry, které nebyly předem stanoveny ‚průhlednými, nediskriminačními a tržními postupy'?"

K předběžné otázce

Úvodní poznámky

31 Svou otázkou předkládající soud od Soudního dvora žádá, aby rozhodl o výkladu článku 56 ES, týkajícího se volného pohybu kapitálu.

32 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr nemůže rozhodnout o předběžné otázce položené vnitrostátním soudem, pokud nedisponuje skutkovými nebo právními poznatky nezbytnými pro užitečnou odpověď na otázky, které jsou mu položeny (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 5. prosince 2006, Cipolla a další, C-94/04 a C-202/04, Sb. rozh. s. I-11421, bod 25, jakož i ze dne 31. ledna 2008, Centro Europa 7, C-380/05, Sb. rozh. s. I-349, bod 53). Předkládací rozhodnutí musí uvádět přesné důvody, které vedly vnitrostátní soud k tomu, aby si kladl otázky ohledně výkladu unijního práva, a usoudil, že je nezbytné položit Soudnímu dvoru předběžné otázky. V tomto kontextu je nezbytné, aby vnitrostátní soud podal alespoň určité minimální vysvětlení k důvodům výběru ustanovení unijního práva, o jejichž výklad žádá, a k souvislosti, kterou spatřuje mezi těmito ustanoveními a vnitrostátními právními předpisy použitelnými na spor v původním řízení (výše uvedený rozsudek Centro Europa 7, bod 54 a citovaná judikatura).

33 Předkládající soud však neuvádí žádné vysvětlení souvislosti, kterou spatřuje mezi ustanoveními Smlouvy o volném pohybu kapitálu na jedné straně a sporem v původním řízení a jeho předmětem na straně druhé. V důsledku toho je třeba mít za to, že otázka je v rozsahu, v němž se týká ustanovení Smlouvy o volném pohybu kapitálu, nepřípustná.

34 Pokud jde o ustanovení Smlouvy týkající se volného pohybu zboží, volného pohybu služeb a svobody usazování, která uvádí předkládající soud, je třeba poznamenat, že směrnice 2003/54 byla přijata na základě zejména čl. 47 odst. 2 ES a článku 55 ES týkajících se uvedených svobod. A dále, spor v původním řízení byl zahájen podáním žaloby proti vnitrostátní právní úpravě služby dispečinku. Právě ta je přitom předmětem článku 11 směrnice 2003/54. Pro účely sporu v původním řízení tato směrnice zajišťuje, aby v odvětví elektroenergetiky byly uplatňovány základní svobody zakotvené ve Smlouvě, mezi nimi volný pohyb zboží, volný pohyb služeb a svoboda usazování, a přispívá tak k jejich dodržování. Případnou existenci překážek těchto svobod je tedy třeba přezkoumat s ohledem na uvedenou směrnici.

35 Pokud jde o článek 24 směrnice 2003/54 zmíněný předkládajícím soudem, je třeba poukázat na to, že předmětem tohoto článku jsou ochranná opatření, která může členský stát přijmout, aby čelil výjimečným rizikům ohrožujícím soustavu. Je však třeba uvést, že i když legislativní nařízení č. 185 bylo přijato „s přihlédnutím k mimořádné mezinárodní hospodářské krizi a k jejím účinkům na ceny surovin“, ze spisu předloženého Soudnímu dvoru nevyplývá, že tato právní úprava byla přijata v důsledku náhlé krize na trhu s energií nebo ohrožení fyzické bezpečnosti osob, přístrojů, zařízení nebo celistvosti soustavy, jak předvídá tento článek 24. Za těchto podmínek je třeba mít za to, že uvedený článek není pro účely odpovědi na předběžnou otázku relevantní.

36 Kromě toho je třeba uvést, že v rozsahu, v němž má předkládající soud pochybnosti o tom, zda předmětná opatření mohou představovat povinnosti veřejné služby, je namístě zohlednit rovněž čl. 3 odst. odst. 2 směrnice 2003/54, podle něhož členské státy mohou takové povinnosti podnikům působícím v elektroenergetice uložit.

37 S ohledem na tyto skutečnosti a aby byla předkládajícímu soudu dána odpověď užitečná pro vyřešení sporu v původním řízení, je třeba položenou otázku chápat tak, že má být posouzeno, zda směrnice 2003/54, a konkrétně její čl. 3 odst. 2 a čl. 11 odst. 2 a 6, musí být vykládány v tom smyslu, že brání takové vnitrostátní právní úpravě, jaká je dotčena v původním řízení, která ukládá hospodářským subjektům, jež vlastní zařízení nebo soubory zařízení považované podle kritérií stanovených vnitrostátním regulačním orgánem za zásadní k uspokojení potřeb poptávky dispečinkových služeb po elektřině, povinnost předkládat nabídky na vnitrostátních energetických trzích za podmínek předem stanovených tímto orgánem.

Podmínky zásahu členských států

Povinnosti veřejné služby

38 Článek 3 směrnice 2003/54 v odstavci 2 stanoví, že s plným ohledem na článek 86 ES mohou členské státy uložit z důvodů obecného hospodářského zájmu podnikům působícím v elektroenergetice povinnosti veřejné služby, které se mohou týkat bezpečnosti, včetně zabezpečení dodávek, pravidelnosti, kvality a cen dodávek.

39 Je třeba uvést, že členské státy jsou na základě čl. 3 odst. 9 směrnice 2003/54 povinny Komisi informovat o všech opatřeních přijatých pro plnění povinnosti veřejné služby včetně ochrany spotřebitele a o jejich možném vlivu na vnitrostátní nebo mezinárodní hospodářskou soutěž bez ohledu na to, zda tato opatření vyžadují odchylku od této směrnice nebo ne, a oznámit Komisi každé dva roky všechny případné změny těchto

opatření (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 20. dubna 2010, Federutility a další, C-265/08, Sb. rozh. s. I-3377, bod 23) a že oznámení těchto opatření umožňuje ověřit, zda členský stát chtěl uložit povinnost veřejné služby. Nicméně neexistence oznámení nemůže sama o sobě stačit k prokázání, že dotčená právní úprava nepředstavuje povinnost veřejné služby.

40 Článek 86 odst. 2 ES stanoví, že podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu podléhají pravidlům hospodářské soutěže, pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny, a že rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Unie.

41 Jak Soudní dvůr upřesnil, dané ustanovení směřuje k nalezení rovnováhy mezi zájmem členských států využít některé podniky jako nástroje hospodářské nebo sociální politiky a zájmem Unie na dodržování pravidel hospodářské soutěže a zachování jednotnosti společného trhu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. září 1999, Albany, C-67/96, Recueil, s. I-5751, bod 103 a citovaná judikatura).

42 Ze samotného znění článku 86 ES tak vyplývá, že povinnosti veřejné služby, které mohou být podle čl. 3 odst. 2 směrnice 2003/55 podnikům uloženy, musí dodržovat zásadu proporcionality, a že tedy uvedené povinnosti mohou zasahovat do volného stanovení cen dodávek elektřiny pouze v rozsahu nezbytném k dosažení cíle obecného hospodářského zájmu, který sledují (výše uvedený rozsudek Federutility a další, bod 33).

Unijní právní úprava trhu s elektřinou a dispečinkových služeb

43 V rámci postupné liberalizace trhu s elektřinou byly regulačním orgánům určeným členskými státy dány zvláštní pravomoci. Podle čl. 23 odst. 1 písm. b) a g) směrnice 2003/54 jsou totiž regulační orgány, jako je AEEG, pověřeny zajišťováním nediskriminace, účinné hospodářské soutěže a účinného fungování trhu, přičemž sledují zejména všechny mechanismy pro řešení přetížené kapacity v rámci vnitrostátní elektrizační soustavy a to, do jaké míry provozovatelé přenosové a distribuční soustavy plní své úkoly v souladu s články 9 a 14 této směrnice.

44 Článek 9 písm. a) a b) směrnice 2003/54 stanoví, že každý provozovatel soustavy zajišťuje dlouhodobou schopnost soustavy uspokojovat přiměřenou poptávku po přenosu elektřiny a přispívá k bezpečnosti dodávek prostřednictvím přiměřené přenosové kapacity a spolehlivosti soustavy. Článek 14 odst. 1, 2 a 6 této směrnice stanoví, že uvedený správce udržuje bezpečnou, spolehlivou a účinnou soustavu ve své oblasti a zároveň nesmí diskriminovat uživatele soustavy.

45 Pokud jde konkrétně o dispečinkové služby, je třeba uvést, že podle článků 9 a 11 směrnice 2003/54 je správce soustavy odpovědný za řízení energetických toků v soustavě za účelem zajištění její bezpečnosti, spolehlivosti a účinnosti. Tato směrnice tak klade na správce sítě odpovědnost za dispečink výrobních zařízení v jeho oblasti.

46 Podle čl. 11 odst. 2 směrnice 2003/54 musí být dispečink výrobních zařízení prováděn na základě kritérií, která může schválit členský stát a která musí být objektivní, zveřejněná a uplatňovaná nediskriminačním způsobem. Tato kritéria musí přihlížet

k ekonomické prioritě elektřiny z dostupných výrobních zařízení, jakož i k technickým omezením soustavy. Odstavec 6 tohoto článku v podstatě stanoví, že provozovatel soustavy získává energii, kterou používá, průhlednými, nediskriminačními a tržními postupy.

47 Článek 3 odst. 2 a čl. 11 odst. 2 a 6 směrnice 2003/54 umožňují dotčenému členskému státu prostřednictvím regulačních orgánů a správců sítě uložit podnikům, které disponují výrobními zařízeními nezbytnými k uspokojení potřeb služby dispečinku, povinnosti veřejné služby, pokud jsou splněny podmínky uvedené v těchto ustanoveních.

48 Právní úprava, která stanoví takový zásah, musí sledovat cíl obecného hospodářského zájmu a dodržovat zásadu proporcionality. Kromě toho musí být uvedené povinnosti jasně vymezeny, být průhledné, nediskriminační, kontrolovatelné a zaručovat rovnost přístupu pro uvedené podniky k zákazníkům v jednotlivých členských státech. V každém případě musí být dispečink těchto zařízení prováděn na základě kritérií, která jsou objektivní, zveřejněná a uplatňovaná nediskriminačním způsobem a která přihlížejí k ekonomické prioritě elektřiny z uvedených zařízení, jakož i k technickým omezením soustavy.

49 Posoudit, zda jsou tyto požadavky v rámci sporu v původním řízení splněny, přísluší předkládajícímu soudu. Soudnímu dvoru však přísluší poskytnout předkládajícímu soudu veškeré údaje k tomu nezbytné s ohledem na unijní právo.

Obecný hospodářský zájem

50 Je třeba připomenout, že členské státy mohou při dodržení unijního práva určit rozsah a organizaci svých služeb obecného hospodářského zájmu. Zejména mohou zohlednit cíle, které jsou vlastní jejich vnitrostátní politice (v tomto smyslu viz výše uvedené rozsudky Albany, bod 104, jakož i Federutility a další, bod 29).

51 Jak vyplývá z článku 3 nařízení Bersani, dispečink elektřiny je veřejná služba, která má zajistit rovnováhu mezi nabídkou a poptávkou elektřiny ve vnitrostátní distribuční soustavě, a zaručit tak bezpečnost a kontinuitu dodávek elektřiny.

52 Pokud jde o otázku, zda takový podnik, jako je Terna, byl pověřen řízením služeb obecného zájmu, je třeba uvést, že – jak vyplývá z předkládacího rozhodnutí – tomuto podniku byla prostřednictvím veřejnoprávní koncese svěřena odpovědnost za službu dispečinku.

53 Pokud jde konkrétně o režim zásadních zařízení, ten byl přijat, jak připomíná čl. 3 odst. 10 legislativního nařízení č. 185, aby byly zaručeny nižší náklady pro domácnosti a podniky a snížena cena elektrické energie.

54 Povinnosti uvedené v předchozím bodě odpovídají snahám o bezpečnost soustavy a ochranu spotřebitele, které čl. 3 odst. 2 směrnice 2003/54 připouští. Je tedy třeba v zásadě připustit, že režim zásadních zařízení sleduje cíl obecného hospodářského zájmu.

Dodržení zásady proporcionality

55 I když, jak vyplývá z bodu 44 tohoto rozsudku, čl. 3 odst. 2 směrnice 2003/54 ve spojení s článkem 86 ES umožňuje uložit podnikům pověřeným správou veřejné služby povinnosti týkající se mimo jiné stanovení ceny dodávky elektřiny, vnitrostátní právní úprava ukládající takové povinnosti musí být způsobilá zaručit uskutečnění cíle, který sleduje, a za účelem splnění kritéria přiměřenosti nepřekračovat meze toho, co je k dosažení tohoto cíle nezbytné.

56 Je tedy třeba přezkoumat, zda taková právní úprava, jaká je dotčená v původním řízení, je způsobilá zaručit uskutečnění uplatňovaných cílů, a to bezpečnost soustavy a ochranu spotřebitele.

57 Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že se tato vnitrostátní právní úprava vztahuje pouze na subjekty disponující zásadními zařízeními, to znamená v případech, kdy existuje pouze jedna výrobní jednotka, která z důvodu svých technických charakteristik a rychlosti změny jejího výkonu může nabídnout zdroje nezbytné pro požadavky dispečinku. Na takovém trhu, jako je trh s elektřinou, kde se poptávka vyznačuje neexistencí elasticity a předmětné zboží nelze skladovat, je takové zařízení nezbytné k řešení přetížené kapacity nebo udržení úrovně bezpečnosti systému. Tento nezbytný nebo zásadní charakter dává subjektu disponujícímu takovým zařízením postavení strategického subjektu, který nelze obejít.

58 Italská republika v této souvislosti zdůraznila, aniž jí bylo odporováno, že tato situace vedla k neodůvodněnému zvýšení nákladů a konečné ceny elektřiny, přitom toto zvýšení podle jejího názoru neodpovídá skutečnému růstu nákladů a může ovlivnit bezpečnost dodávek.

59 V tomto ohledu nelze *a priori* vyloučit, že se nepřiměřené zvýšení cen nabídek prodeje z důvodu existence takových strategických postavení, která nelze obejít, odrazí na ceně elektrické energie placené konečnými spotřebiteli a podniky.

60 Za těchto podmínek lze připustit, že uplatnění režimu zásadních zařízení vůči výrobcům, o nichž se má za to, že zaujímají na trhu strategické postavení a nelze je obejít, je způsobilé zaručit bezpečnost soustavy a ochranu spotřebitele.

61 Pokud jde o režim zásadních zařízení, jak byl změněn rozhodnutím č. 52/09, ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že legislativní nařízení č. 185 a rozhodnutí č. 52/09 byla přijata v návaznosti na zjištění nedostatečné účinnosti tehdy platného systému, jak z důvodu malého počtu elektráren prohlášených za zásadní, tak proto, že „zásadní" povaha se vztahovala pouze na jednotlivá zařízení, nikoli na podniky, které byly jejich vlastníky, a „mohlo se tedy stát, že vázaný režim, jemuž bylo podrobeno jedno zařízení, nebyl dostatečný pro zabránění situacím, kdy měli na trhu rozhodující moc určití provozovatelé, kteří mohli jednostranně určovat prodejní ceny pro mezní množství energie nezbytné za určitých podmínek fungování sítě, jelikož byli vlastníky dalších zařízení celkově nezbytných pro pokrytí potřeb dispečinku".

62 Proto vzhledem k tomu, že podle čl. 63 odst. 2 písm. a) přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, společnost Terna považuje za zásadní všechna zařízení, bez kterých by nebylo možné zaručit bezpečnost soustavy, a podle odst. 3 písm. a) a b) tohoto článku se jedná o výrobní zařízení, která jsou striktně potřebná a nezbytná k uspokojení potřeb služby dispečinku, taková právní úprava, jako je režim zásadních zařízení, může zaručit bezpečnost soustavy a ochranu spotřebitele.

63 Je však třeba posoudit, zda tento způsob zásahu nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení sledovaných cílů obecného hospodářského zájmu.

64 Společnost Enel v tomto ohledu uplatňuje, aniž je jí odporováno, že důsledkem rozhodnutí č. 52/09 bylo podrobení značné části její výrobní kapacity režimu zásadních zařízení, přičemž tato část se zvýšila z 500 MW na více než 10 000 MW. Opodstatněnost tohoto tvrzení musí ověřit předkládající soud.

65 V tomto kontextu je třeba přezkoumat hlavní charakteristiky režimu zásadních zařízení, jak byl změněn rozhodnutím č. 52/09.

66 Článek 63 odst. 9 písm. b) přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, stanoví, že společnost Terna je příslušná k určení počtu hodin a výkonu zařízení nebo souborů zařízení označených za zásadní. Společnost Terna tedy zapíše jednotky a zařízení pouze během období a pro množství, pro něž je výrobní zařízení považováno za zásadní pro bezpečnost soustavy. Pokud jde o množství, která nejsou považována za zásadní, podle běžného režimu má výrobce možnost nabídnout na trhu množství, jaké chce, za cenu, jakou si přeje.

67 Kromě toho čl. 64 odst. 3 a 4 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, stanoví, že při stanovení omezení a kritérií týkajících se TDS musí společnost Terna zohlednit výsledky dosažené na MT a IT. Pokud jde konkrétně o cenu nabídek na prodej nebo koupi přijímaných na TDS, čl. 64 odst. 7 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, stanoví, že se rovná prodejní ceně elektřiny

na MT v oblasti, ve které se nachází výrobní zařízení. I když je tedy pravda, že za tuto energii nebude zaplacena cena, kterou by uživatel dispečinku mohl nabídnout a získat na těchto trzích, jelikož nabídka na MT a IT se musí rovnat nule, je třeba konstatovat, že mu za ni bude zaplacena průměrná tržní cena odpovídající téže oblasti.

68 Za těchto podmínek je třeba uvést, že na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Enel, se nezdá, že by energie poskytovaná na TDS byla odměňována na základě sazeb naprosto nesouvisejících s hodnotami konkrétního referenčního burzovního trhu. Vzhledem k tomu, že čl. 64 odst. 7 rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, stanoví, že za tuto energii bude zaplacena průměrná tržní cena odpovídající oblasti, kde se výrobní zařízení nachází, je třeba konstatovat – jak ostatně stanoví čl. 3 odst. 11 legislativního nařízení č. 185 – že se tento režim zdá moci zaručit spravedlivou odměnu subjektů disponujících takovými zařízeními.

69 Kromě toho čl. 64 odst. 8 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, stanoví, že pokud je tato cena nižší než variabilní náklady zařízení, společnost Terna přizná subjektu disponujícímu zásadním zařízením náhradu odpovídající rozdílu, je-li kladný, mezi variabilními náklady přiznanými výrobním jednotkám uvedeného zařízení a prodejní cenou elektřiny na MT. Ze spisu předloženého Soudnímu dvoru vyplývá, že cílem takového mechanismu je zaručit uživateli dispečinku, že odměna zásadních zařízení dostupných na trzích nebude nižší než variabilní náklady samotného zařízení.

70 Režim zásadních zařízení rovněž vykazuje určitou pružnost a zdá se, že subjektům disponujícím zásadními zařízeními nabízí alternativy, které mají omezit dopad jeho uplatňování.

71 Článek 63 odst. 5 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, totiž umožňuje uživateli dispečinku zvolit si, který minimální soubor výrobních zařízení z těch, které předem vybrala společnost Terna, bude podléhat režimu zásadních zařízení.

72 Článek 63 odst. 11 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, uživateli dispečinku umožňuje, aby požádal AEEG o uplatňování „režimu náhrady nákladů“, který umožňuje dostávat konkrétní částku stanovenou AEEG rovnající se rozdílu mezi výrobními náklady přiznanými zásadnímu zařízení a příjmy zařízení dosaženými v době uvedení na seznamu zásadních zařízení. Za to dotčené zařízení podléhá běžnému režimu pro období a výrobní kapacitu označené za zásadní, ale rovněž dalším omezením množství a období, která nejsou zásadní nebo jsou „volná“, stanoveným v článku 65 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09.

73 Pokud jde o zařízení zapsaná na seznam uvedený v čl. 63 odst. 1 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, která nebyla do uvedeného režimu náhrady nákladů přijata, čl. 64 odst. 9 tohoto rozhodnutí, ve znění pozdějších změn, stanoví, že uživatel dispečinku může společnosti Terna ve lhůtách a za podmínek, které předem společně stanovily, navrhnout nahrazení jedné či několika výrobních jednotek jinými výrobními jednotkami v jeho vlastnictví.

74 Vlastníci zásadních zařízení mají dále možnost odchýlit se od právní úpravy vztahující se na zásadní zařízení tím, že využijí smluvního nástroje podle článku 65a přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, který jim umožňuje uzavřít se společností Terna jeden ze dvou typů smluv podle tohoto článku. Tyto smlouvy před jejich uzavřením s uvedenými majiteli schvaluje AEEG. Podle ustanovení této smlouvy se uživatel dispečinku, který je vlastníkem zásadních zařízení, zavazuje poskytovat

společnosti Terna na TDS určená množství výrobních kapacit prostřednictvím jejich nabídky ke koupi a k prodeji za ceny předem určené AEEG za zaplacení úhrady ze strany společnosti Terna. Je třeba ostatně uvést, že společnost Enel si zvolila takový alternativní mechanismus.

75 Pokud jde o dobu trvání zásahu podle právní úpravy dotčené v původním řízení, musí být omezena na to, co je striktně nezbytné k dosažení cílů, které sleduje. V tomto ohledu je třeba konstatovat, že vzhledem k tomu, že seznam zásadních zařízení je každoročně revidován a přehodnocován, zdá se, že zařízení jsou tam zapsána pouze po omezenou dobu. Uvedení zařízení na tomto seznamu by každopádně mělo být zachováno pouze v rozsahu, v němž je uvedené zařízení označeno za zásadní, to znamená, dokud neexistuje jiné zařízení, které by bylo schopno konkurenčně nabídnout zdroje nezbytné pro požadavky dispečinku v dané oblasti.

76 V tomto ohledu je třeba uvést, že cílem legislativního nařízení č. 185 je mimo jiné zlepšení přenosové soustavy a jeho čl. 3 odst. 11 písm. b) stanoví, že AEEG přijímá rovněž další druhy opatření ke zlepšení účinnosti trhu dispečinkových služeb, podněcování ke snižování nákladů na poskytování uvedených služeb, dlouhodobému smluvnímu zajištění zdrojů a stabilizaci protihodnoty placené konečnými zákazníky.

77 Je třeba dodat že Italská republika zdůraznila, že režim zásadních zařízení nemá být trvalý a bude možné jej opustit, pokud střednědobé a dlouhodobé strukturální zásahy do soustavy, které již byly vnitrostátním zákonodárcem stanoveny, zlepší účinnost řízení dispečinkových služeb prostřednictvím snížení koncentrace lokální tržní síly těchto zařízení.

78 Konečně je třeba konstatovat, jak vyplývá z čl. 63 odst. 2 bodu b) přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, že režim zásadních zařízení umožnil zahrnout vedle zařízení specificky nezbytných pro uspokojování potřeb dispečinkových služeb některá zařízení, která jsou celkově nezbytná k uspokojování potřeb dispečinkových služeb.

79 Jak uvedl generální advokát v bodě 70 svého stanoviska, posledně uvedená zařízení dále mohou být zásadní z ekonomického hlediska, protože své vlastníky staví na trhu do dominantní pozice, která jim umožňuje kontrolovat ceny elektřiny včetně těch, které se platí za služby dispečinku.

80 Za těchto podmínek se zdá, že právní úprava dotčená v původním řízení nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k dosažení cílů, které sleduje. Vnitrostátnímu soudu nicméně přísluší přezkoumat, že tomu tak je.

Dodržení ostatních podmínek stanovených v čl. 3 odst. 2 a čl. 11 odst. 2 a 6 směrnice 2003/54

81 Jak vyplývá již z bodu 48 tohoto rozsudku, je třeba ještě ověřit, zda povinnosti veřejné služby týkající se dispečinku, které má společnost Terna a subjekty disponující zásadními zařízeními, jsou objektivní, jasně vymezené, průhledné, zveřejněné a kontrolovatelné.

82 V tomto ohledu je třeba uvést, že rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, jakož i čl. 3 odst. 11 legislativního nařízení č. 185 a kodex přenosu, dispečinku, rozvoje a bezpečnosti soustavy (Codice di trasmissione, dispacciamento, sviluppo e sicurezza

della rete) upřesňují podmínky a kritéria, na základě kterých společnost Terna kvalifikuje zařízení nebo soubor zařízení jako zásadní. Článek 63 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, rovněž stanoví, že společnost Terna každoročně vypracuje seznam uvedených zařízení a následně jej zveřejní. Jak vyplývá ze spisu, tato kritéria jsou komentována v technické zprávě vysvětlující obsah rozhodnutí č. 52/09 a podrobně rozvedena v kapitole 4 uvedeného kodexu.

83 Konkrétně, odstavec 9 tohoto článku 63 stanoví, že společnost Terna je povinna předat AEEG a uživatelům dispečinku stran zásadních zařízení, kterými disponují, zaprvé zprávu uvádějící důvody zařazení výrobních zařízení tohoto souboru na seznam, zadruhé období v roce a okolnosti, za nichž společnost Terna stanoví, že každé z těchto zařízení se ukáže být nezbytné pro bezpečnost soustavy s upřesněním, o která zařízení se jedná, zatřetí hlavní parametry provozu a dotčená období následujícího kalendářního roku, během nichž musí být uvedené parametry ověřeny podle předpovědí společnosti Terna, a začtvrté odhad pravděpodobného využití výrobních zařízení a všech ostatních zařízení, která jsou součástí souboru, v průběhu období, během nichž se mohou tato zařízení ukázat jako nezbytná k zajištění bezpečné správy elektrizační soustavy, vypočtený, pokud jde to možné, zvlášť pro každý z uváděných parametrů.

84 Na základě těchto údajů sdělí uživatel dispečinku společnosti Terna, alespoň dvanáct hodin před uplynutím lhůty k podávání nabídek na MT, které jednotky patřící k zásadním zařízením pro řešení přetížené kapacity budou sloužit ke splnění povinností nabídky.

85 Kromě toho povinnosti, kterým podléhají uživatelé dispečinku, jsou stanoveny v čl. 63 odst. 7 a čl. 64 odst. 1 až 10 přílohy A rozhodnutí č. 111/06, ve znění rozhodnutí č. 52/09, které určují podmínky, za nichž mohou být nabídky podávány.

86 Režim zásadních zařízení nemá diskriminační charakter, který mu vytýká společnost Enel. Tento režim se totiž vztahuje bez rozdílu na všechny subjekty, které během daného období vlastní jedno nebo několik zařízení, která se podle objektivních technických kritérií mohou ukázat jako zásadní pro uspokojení potřeb elektřiny, které mají dispečinkové služby.

87 Pokud jde o požadavek, že dispečink musí být prováděn s přihlédnutím k ekonomické prioritě elektřiny, ze spisu nevyplývá, že nabídky k prodeji předkládané na MT a IT společnost Terna nevybírá na základě kritéria ekonomické výhodnosti, od nejnižší nabídky směrem k vyšším nabídkám.

88 Pokud jde konečně o požadavek, podle něhož právní úprava dotčená v původním řízení musí být kontrolovatelná, je třeba uvést, že rozhodnutí č. 52/09 je správní rozhodnutí, které může být jako takové napadeno u soudu, jak uvedla společnost Terna v odpověď na otázku položenou na jednání. V tomto ohledu je třeba uvést, že opravný prostředek proti tomuto rozhodnutí byl důvodem sporu v původním řízení.

89 Z výše uvedeného vyplývá, že na položenou otázku je třeba odpovědět tak, že směrnice 2003/54, a konkrétně její čl. 3 odst. 2 a čl. 11 odst. 2 a 6, musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jaká je dotčena v původním řízení, která za účelem snížení ceny elektřiny v zájmu konečného spotřebitele a bezpečnosti elektrizační soustavy ukládá hospodářským subjektům, jež vlastní zařízení nebo soubory zařízení považované podle kritérií stanovených vnitrostátním regulačním orgánem za zásadní k uspokojení potřeb poptávky dispečinkových služeb po elektřině, povinnost předkládat nabídky na vnitrostátních energetických trzích za podmínek předem stanovených tímto orgánem, pokud tato právní úprava nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k tomu, aby bylo dosaženo jí sledovaného cíle. Ověřit, zda ve věci v původním řízení je tato podmínka splněna, přísluší předkládajícímu soudu.

K nákladům řízení

90 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/54/ES ze dne 26. června 2003 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o zrušení směrnice 96/92/ES, a konkrétně její čl. 3 odst. 2 a čl. 11 odst. 2 a 6, musí být vykládána v tom smyslu, že nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jaká je dotčena v původním řízení, která za účelem snížení ceny elektřiny v zájmu konečného spotřebitele a bezpečnosti elektrizační soustavy ukládá hospodářským subjektům, jež vlastní zařízení nebo soubory zařízení považované podle kritérií stanovených vnitrostátním regulačním orgánem za zásadní k uspokojení potřeb poptávky dispečinkových služeb po elektřině, povinnost předkládat nabídky na vnitrostátních energetických trzích za podmínek předem stanovených tímto orgánem, pokud tato právní úprava nepřekračuje meze toho, co je nezbytné k tomu, aby bylo dosaženo jí sledovaného cíle. Ověřit, zda ve věci v původním řízení je tato podmínka splněna, přísluší předkládajícímu soudu.

Podpisy.